

עין משפט
גַּר מִצוּחַ

לִפְּא מִיּוּ סִיד מַהֲלִי בִּיצַח מַקְדֵּשׁ הֵלִי גִ:
מִבְּ מִיּוּ שֶׁסּ פִּטְעַ הֵלִי דִ סַמָּנ לְאֻחִין פִּטְ:

מֵאָה ג ד מִיּוּ שֶׁסּ פִּיד־סֵם הֵלִי ג סַמָּנ שֶׁסּ:
מִבְּ ה מִיּוּ פִטְיוֹ מַהֲלִי טוּמְאָת לַרְעַת הַלֵּסֶה ה סַמָּנ עֲשִׂין לֵטֹ:
מִבְּ ו מִיּוּ פִיו מַהֲלִי צִית הַצְחִירֶה הַלֵּסֶה ז סַמָּנ עֲשִׂין קִסָּנ:

מִדְּ ז מִיּוּ פִיג מַהֲלִי בִּיצַח מַקְדֵּשׁ הֵלִי יטִ:
מִזַּה ח מִיּוּ פִי מִיּוּ מַהֲלִי שְׁגוּמַת הַלֵּסֶה ז וּשְׁיִיצ־סֵם הַלֵּסֶה אִ:
מִזוּ ט מִיּוּ פִיפֹא שֶׁסּ הַלֵּסֶה הִ:
מִזוּ י מִיּוּ פִיה מַהֲלִי שְׁגוּמַת הַלֵּסֶה ז:

רבינו חננאל

וּפְרִיק אֲבִי כִגוֹן שְׂבֹא בַקְצֵרָה שֶׁהוּא פִטוֹר מִכֹּרֶת וּבְהִלְכֹתָּהּ הִפֵּךְ בְּצִינּוּרֵא, וּכְדֹרֵב הוֹנָא דֶאֱמֹר זֹר שֶׁהִפֵּךְ בְּצִינּוּרֵא חֵיִיב מִיתָה אֱלֵמָא עֲבוּדָה הִיא, פִּי־צִינּוּרֵא עֵצִי נּוֹרֵא, כִּגוֹן שֶׁהִפֵּךְ בְּעֵצִי הַמַּעֲרֵכָה שֶׁהַחֲלִיבִים נִתְּנוּיִם בְּהֵם וְגֵרָם לֹהֵם לְהַתְּכַל מִהֲרָה, וְאַשְׁמַעִינן רַב הוֹנָא דִכָּל קְרוּבִי עֲבוּדָה עֲבוּדָה גְּמוּרָה הִיא וְחֵיִיבִין עֲלֶיהָ:
יְרוּשְׁלַמִי שִׁיעוֹר שְׁהִייה עֶשֶׂר אֲמוֹת הֵיךְ עֲבִידָהּ הִיָּה בֶאֱרוּכָה עֶשְׂרִין וּבִקְצֵרָה עֶשֶׂר הֵיךְ חֲמֵשׁ אֵין יֵיחַל בִּרְאָ חֲמֵשׁ וְאֵין יֵיחַל בִּרְאָ טִי־י, אִי־יֹסֵי לַעֲוֵלָם אִינוּ חֵיִיב עַד שֶׁתֵּהָא אֲרוּכָה מִרּוּכָה עַל קִצְרָהּ עֶשֶׂר כִּוִּי:
אִי־י הוֹשַׁעִיא טַהוֹר שְׁנִכְנֵס לְבִית הַמִּנְנוּעַ דִּרְךָ אַחֲרוּיָן אֲפִילוּ נִכְנֵס כּוֹלוּ חֲרוּיָן מִחוּטְמוּ טַהוֹר, שְׁנֵאמַר וְהִבֵּא אֶל הַבַּיִת דִּרְךָ בִּיָּהֹא אֶסְרָה תוֹרָה, אֲבָל אִם נִכְנֵס כּוֹלוּ אֲפִילוּ דִרְךָ אַחֲרוּיָן נִטְמָא דֵּלֹא גֵרַע מַכְלִים דְּכֹתִיב וְלֹא יִטְמָא כָּל אִשֶּׁר בְּבִית, תֵּינִי נָמִי הִכִּי בְּחוּסְפָתָא תַחֲלַת סֹדֵר טַהוֹרֹת גִּנְיָן הִלְלוּ [אֵין] אוֹכְלִין שֶׁם קִדְשִׁי קִדְשִׁים, וְאֵין שׁוֹחֲטִין שֶׁם קִדְשִׁים קִלְיִם, וְטֵמֵא שְׁנִכְנֵס דִּרְךָ גִּנְיָן לְהִיכַל פִּטוֹר שְׁנֵאמַר וְאֵל הַמִּקְדָּשׁ לֹא תִבֵּא, דִּרְךָ בִּיָּהֹא אֶסְרָה תַחֲלַת סֹדֵר הִיא מִצּוֹת עֵשָׂה שְׁבִנְדָה, וְאַקְשִׁינן תַּנָּא הִיכָא קָאִי וְעַל זֹו הִיא, וּפְשִׁטִּין הֵתֵם קָאִי בְּהוּרִיּוּת פִּי־ב דִּקְתָּיִן אֵין חֵיִיבִין עַל עֵשָׂה וְעַל לֹא תַעֲשֶׂה שְׁבִמְקִדֵּשׁ כִּוִּי, אֲבָל חֵיִיבִין עַל עֵשָׂה זֹו הִיא מִצּוֹת עֵשָׂה שְׁבִנְדָה שְׁחֵיבִין עֲלֶיהָ.

יז:

אֲפִי־לֹו נִכְנֵס בְּוִלֹו חוּיָן מִחוּטְמוּ טַהוֹר, וְאִם נִכְנֵס דִּרְךָ פִּטְיוֹ מִשְׁכָּנֵם רּוּצוּ טֵמֵא אֲבָל בְּמִיעוּט לֹא דִרִי אוֹשַׁעִיָא דֶּהֱכָל אִית לִיָּה אֲפִי־ גְצִי טֵמֵא שְׁנִכְנֵס לְמַקְדָּשׁ בִּיָּהֹא בְּמַקְלָת לֹא שְׁמָה בִּיָּהֹא דְבִפִי־ כָּל הַפְּסוּלִין (וְצִחִים דָּף לִבִּ: וְשֵׁס)
פְּרִיךְ לַעֲוֹלָא דֶאֱמֹר בִּיָּהֹא בְּמַקְלָת שְׁמָה בִּיָּהֹא וְעוֹד דֶּאֲפִי־ עוֹלָא דֶאֱמֹר שְׁמָה בִּיָּהֹא דּוּקָא גְצִי מַקְדָּשׁ כְּדִמְפִּרְשׁ תַּנּוּעַ וְאֵל הַמִּקְדָּשׁ לֹא תִבֵּא מִה גִּנְיַעִיה בְּמַקְלָת שְׁמָה גִּנְיַעִיה אָף בִּיָּהֹא בְּמַקְלָת שְׁמָה בִּיָּהֹא אֲבָל גְצִי צִית הַמִּנְנוּעַ מוֹדָה דִּלָּא שְׁמָה בִּיָּהֹא דִלָּא מִנְיָנוּ שֶׁהִקְיִס הַכְּתוּב דֹּאִי לֹא תִימָא הִכִּי תַקְשָׁה לַעֲוֹלָא מִמַּתְנִיתִין דְּמַסִּי יִדִּים (פִּיג מִ"א) וּמִיַּיתִי לֶה בִּפִּי־צ דְּחוּלִין (דָּף לִגִּ:) הַמִּכְנִיס יִדְיו לְצִית הַמִּנְנוּעַ יִדְיו תַּחֲלוֹת דְּבִרֵי רִי עֲקִיצָא וּחִכִּ"א יִדְיו שְׁנִיּוֹת וּמִפִּרְשׁ בְּמַסְכַּת חוּלִין דְּכִי־ע בִּיָּהֹא בְּמַקְלָת לֹא שְׁמָה בִּיָּהֹא וְגִזְרוּרָה יִדְיו אֲטוּ גּוֹפוּ קַמִּיפְלָגִי וּמִיָּהוּ כְּשִׁנְכָּם רּוּצוּ הוּי טֵמֵא דְּרוּצוּ כְּכוּלוּ וְתִימָה דְּדִרְךָ אַחֲרוּיָן נָמִי כְּשִׁנְכָּם רּוּצוּ יֵהֹא טֵמֵא מִטַּעַם דְּרוּצוּ כְּכוּלוּ וּמִשְׁנִכָּם כּוֹלוּ הוּי טֵמֵא מִיִּדִי דֶּהוּה אֲכָלִיס שְׁצִית וִי־לֹ דֹּאֵס כֵּן לֹא הִיָּה חִילּוּק צִין דִּרְךָ בִּיָּהֹא לְדִרְךָ אַחֲרוּיָן וְאַחֲמִי כְּתִיב וְהִבֵּא אֵל הַצִּית דְּמַשְׁמַע דִּרְךָ בִּיָּהֹא וְלִיכָא לְמִימַר דֶּאֱלִיטְרִיךְ לּוֹמַר דֶּהֱכָא טַעוֹן כִּינוּס גְּגִדִּים כְּשֶׁהִיָּה בְּכַדִּי אֲכִילַת פֶּרֶס דְּסַצְרָא הוּא דֶּאֲפִי־ נִכְנֵס דִּרְךָ אַחֲרוּיָן כּוֹלוּ אִם שֶׁהָ עֵשָׂה כְּשִׁיעוֹר שֶׁהִיָּה דַטַעוֹן כִּינוּס גְּגִדִּים דְּכָכָל עֵינִין כְּתִיב־ (וְהִבֵּא אֵל הַצִּית) הֵאֱוֹלַל צִצִית יִכְנֵס גְּגִדִּיו:
דִּרְךָ **בִּיָּהֹא** **אֶסְרָה** **תוֹרָה**, אַעֲ"ג דֶּאֱמֹר בִּפִּי־ק דְּחוּלִין

(דָּף י: וְשֵׁס) דִּלְיָהֹא דִּרְךָ אַחֲרוּיָן שְׁמָה יִלְיָהֹא דְקֶאֱמֹר כִּי־ג צִוִּיה־כִי יוֹכִיחַ דְּכִתְּבִי צִיָּה יִלְיָהֹא וְתַנְן יֹאֵל וְכֹא לֹו דִּרְךָ כֵּינִסְתוּ הֵיינוּ מִשּׁוֹס דְּדִרְךָ לֹאֲתֹא כֵן כְּתַלְמִיד הַנִּפְטֵר מִרְצוּ כְּדִמְפִּרְשׁ בִּפִי־ הוֹזִיָּלוּ לוּ (יּוֹמָא גִ:.)
וְאֵין **אוֹבִלָין** שֶׁם קִדְשִׁי קִדְשִׁים, אֲפִילוּ יֵס נִקְצַ לַרְאוּת ^(ה) שֶׁס דִּרְךָ פַּתַּח עוֹרָה דְּצִעִינן שִׁירָהָּ פַתַּח עוֹרָה צִשַׁעַת אֲכִילָה כְּדֶאֱמֹר בִּפִי־אֲחִיזוּ מַקוֹמָן (וְצִחִים דִּי טו, ז):
וְאֵין **שׁוֹחֲטִים** שֶׁם קִדְשִׁים קִלְיִם, וְהִיָּה דֹאֵין אוֹכְלִין דִּגְגִיס וְעַלְיוֹת לֹא נִתְקַדְּשׁוּ כְּדֶאֱמֹר בִּפִּרְק כִּילֵד לוֹלִין (פִּסְחִים דָּף פֹּה: וְשֵׁס) אֲלֵלָא נִקְטַ שְׁחִיטָה מִשּׁוֹס דֶּאֱכִילָה בְּעוֹרָה לֹא שִׁיכָא בְּקִדְשִׁים קִלְיִם:
וְטֵמֵא שְׁנִכְנֵס דִּרְךָ גִּנְיָן לֶ"הִיבֵל־ פִּטוֹר, תִּימָה אֲמַאי

פִּטוֹר תִּפְיּוֹק לִיָּה דְּחִיִּצַּ מִשּׁוֹס גִּג דְּהִיכַל גּוֹפִיָּה שֶׁהִרִי נִתְקַדֵּשׁ כְּדִמְשַׁמַּע בְּסוּף פֶּרֶק כִּילֵד לוֹלִין (שֵׁס) גְצִי הֹא דֶּאֱמֹר רַב גִּנְיָן וְעַלְיוֹת לֹא נִתְקַדְּשׁוּ וּפְרִיךְ (שֵׁס פו.) מַהֲלִי דְּתַנִּיָּא עַלְיִית צִית קִדְשִׁי קִדְשִׁי חַמּוּרָה מַקְדְּשִׁי הַקִּדְשִׁים וּמַשְׁנִי רַב יוֹסָף שֹׁאִנִי הִיכַל כִּוִי מַשְׁמַע שְׁנִתְקַדְּשׁוּ

אֵלֹא אִי אֲמַרְת דּוּקָא גְּמִירִי הִכִּי מִשְׁכַּחַת לֶה אֲמַר אֲבִי מֵאִי קוּשִׁיא *מִשְׁכַּחַת לֶה גִּגוֹן שְׂבֹא בַקְצֵרָה וְהִפֵּךְ בְּצִינּוּרֵא וּכְדֹרֵב הוֹנָא ^(ה) דֶּאֱמֹר רַב הוֹנָא יִזֹּר שֶׁהִפֵּךְ בְּצִינּוּרֵא חֵיִיב מִיתָה גּוֹפֵא אֲמַר רַב הוֹנָא זֹר שֶׁהִפֵּךְ בְּצִינּוּרֵא חֵיִיב מִיתָה ^(ו) ה"ד אִי דֵּלֹא הִפֵּךְ ^(ז) לֶה לֹא מִיעֵכְלִי פִּשְׁיָטָא וְאִי דֵּלֹא הִפֵּךְ בְּהוּ גְּמִי מִיעֵכְלִי מֵאִי קֹא עֲבִיד לֹא צִרִיכָא דֹאִי לֹא הִפֵּךְ בְּהוּ מִיעֵכְלִי בְּתַרְתִּי שְׁעִי וְהַשְׁתָּא מִיעֵכְלִי בַּחַד שַׁעְתָּא יוֹהֵא קַמ־ל דְּכָל קְרוּבִי עֲבוּדָה עֲבוּדָה הִיא אִי־ר אוּשַׁעִיא בְּעִינָא דֶאֱיִמָא מִילְתָּא וּמַסְתַּפִּינָא מִחִבְרִיא הִי־הִנְכָּנִם לְבִית הַמִּנְנוּעַ דִּרְךָ אַחֲרוּיָן וְאַפִּילוּ כּוֹלוּ חוּיָן מִחוּטְמוּ טַהוֹר דְּכֹתִיב ^י וְהִבֵּא אֶל הַבַּיִת ^י דִּרְךָ בִּיָּהֹא אֶסְרָה תוֹרָה וּמַסְתַּפִּינָא מִחִבְרִיא אִי הִכִּי כּוֹלוּ גְּמִי אֲמַר רַבֹּא כּוֹלוּ לֹא גֵרַע מַכְלִים שְׁבִבִית דְּכֹתִיב ^{יב} וְלֹא יִטְמָא כָּל אִשֶּׁר בְּבִית תֵּנִיָא גְּמִי הִכִּי יִגְנִין הִלְלוּ אֵין אוֹכְלִין שֶׁם קִדְשִׁי קִדְשִׁים וְאֵין שׁוֹחֲטִין שֶׁם קִדְשִׁים קִלְיִם יוֹטְמָא שְׁנִכְנֵס דִּרְךָ גִּנְיָן לְהִיכַל פִּטוֹר שְׁנֵאמַר ^{יג} וְאֵל הַמִּקְדָּשׁ לֹא תִבֵּא דִרְךָ בִּיָּהֹא אֶסְרָה תוֹרָה:
זֹו הִיא מִצּוֹת עֵשָׂה שְׁבִמְקִדֵּשׁ שֹׁאִין חֵיִיבִין עֲלֶיהָ וְכוּי:
הִיכָא קָאִי דְקֶאֱמֹר זֹו הִיא הֵתֵם קָאִי ^(ד) הֵאֵין חֵיִיבִין עַל עֵשָׂה וְעַל לֹא תַעֲשֶׂה שְׁבִמְקִדֵּשׁ ^ה וְאֵין מִבִּיָּאִין אִשֶּׁם תִּלּוּי עַל עֵשָׂה וְעַל לֹא תַעֲשֶׂה שְׁבִמְקִדֵּשׁ אֲבָל חֵיִיבִין עַל עֵשָׂה וְעַל לֹא תַעֲשֶׂה שְׁבִנְדָה וּמִבִּיָּאִין אִשֶּׁם תִּלּוּי עַל עֵשָׂה וְעַל לֹא תַעֲשֶׂה שְׁבִנְדָה וְקֶאֱמַר זֹו הִיא מִצּוֹת עֵשָׂה שְׁבִמְקִדֵּשׁ שֹׁאִין חֵיִיבִין עֲלֶיהָ וְאִיזוּ הִיא מִצּוֹת עֵשָׂה שְׁבִנְדָה שְׁחֵיבִין עֲלֶיהָ הִיָּה מִשְׁמַשׁ עִם הַטַּהוֹרָה וְאַמַּרְה לֹו נִטְמָאֲתִי וּפִירֵשׁ מִיד חֵיִיב מִפְּנֵי שִׁיִּצִיאַתּוּ הַנָּהֹא לֹו כְּבִיָּאֲתוּ אִיתְמַר אֲבִיִי אֲמַר מִשְׁמִיָּה דִר־ חֵיִיא בִר רַב חֵיִיב שְׁתִּים וְכֵן אֲמַר רַבֹּא אֲמַר רַב שְׁמוּאֵל בִּר שְׂבֹא אֲמַר רַב הוֹנָא חֵיִיב שְׁתִּים חֲדָא אַכְּנִיסָהּ וְחֲדָא אֲפִרִּישָׁה הוּי בַּה ^(ו) רַבְּהָ בְּמֵאִי אִילִימָא סַמוּךְ לוֹסְתָּהּ וּבְמֵאָן אִילִימָא בְּתַלְמִיד חֲכָם בִּשְׁלֵמָא אַכְּנִיסָהּ לִיחֵיִיב קַסְבֵּר יוֹכּוֹלִנִי לְבַעוֹל אֵלֹא אֲפִרִּישָׁה אֲמֵאִי לִיחֵיִיב מוּזִיד הוּא וְאִי

שְׁמָא תִרְחָה צִשַׁעַת תַּשְׁמִישׁ וּמִיָּהוּ מוּזִיד לֹא הוּי:
כַּסְצוֹר יִכּוֹלִנִי לְצַעוֹל, וּלְפִירוּשׁ קוֹדֵס שְׁתַּרְחָה:
אִי **כַּסְתְּלִמִד** **חֲכַם**, שׁוֹדַע שֶׁהַשְׁמַשׁ עִם הַטַּהוֹרָה וְאַמַּרְה לֹו נִטְמָאֲתִי לִרְיָךְ לְהַתְּמִין עַד שִׁימוֹת [הֶאֱבִרן:] וְאִי

ידיעות הטומאה פרק שני שבועות

אֵלֹא אִי אֲמַרְס דּוּקָא גְּמִירִי, שֶׁהָה כְּדִי הַשְׁתַּחוּוּיָּה חֵיִיב וְאַפִּי־ יֹאֵל לוּ בַקְצֵרָה בְּמִרוּחָה נִתְחִיִּיצַ בְּשַׁהִיּוֹת:
הִיכִי **מַשְׁכָּחַם** **לֶה**, בִּלָּל כְּרַת:
מַשְׁכָּחַם **לֶה**, בְּעִצּוּדָה בִּלָּא שַׁהִיָּה שְׁנִטְמָא יוֹאֵל מִיד בַּקְצֵרָה וְדִרְךָ יִלְיָאֲתוּ הִיָּה אוֹחַז מוֹלָג צִידוּ וְהִכָּה צוּ בֹאֲחַד מִן הַאֲצִרִים שַׁעַל הַמַּעֲרֵכָה וְהִפֵּךְ מִה שְׁלַמְעֵלָה לְמַטָּה:
כִּדְרַב **הוֹנָא דֶאֱמֹר זֹר** **שֶׁהִפֵּךְ** **בְּצִינּוּרָא**, עֲבוּדָה הִיא שְׁמַקְרַב עֵיכּוּלוּ וְיֵס כֹּאֵן עֲבוּדָה בִּלָּא שַׁהִיָּה:
חֵיִיב **מִיסָה**, מִשּׁוֹס וְהִזֹּר הַקִּרְצַ יוֹמָת (בְּמַדְבֵּר יח):

חוּץ **מִחוּטְמוּ**, שֶׁהוּא צוֹלֵט לִהְלֵן מִשֹּׁאֵר הַגּוֹף:
מַכְלִיס **שְׁצִית**, שֶׁהִיו צוּ מִתְחַלְתּוּ וְלֹא קִרְיַעַ בְּהוּ וְהִבֵּא אֵל הַצִּית וְאַפִּי־ה טֵמֵאִיס דְּכְּתְּכִיב (וּיקְרָא יד) וּפְטוּ אֵת הַצִּית כְּדִי שֹׁלָא יִטְמָא כָּל אִשֶּׁר בְּצִית:
גִּגִּין **הַלּוּ**, שְׁבִעּוּרָה:
אֵין **אוֹכְלִין** **שֶׁם** **קִדְשִׁי** **קִדְשִׁים**, הַנֶּאֱכָלִיס לְפִנִּים מִן הַקִּלְעִיס דְּקַסְבֵּר גִּנְיָן וְעַלְיוֹת לֹא נִתְקַדְּשׁוּ ^א אֲלֵלָא הִרְכָּפָה וְהֶאֱוִיר עַד הַגִּג:
וְטֵמֵא **שְׁנִכְנֵס** **כוּי**, אֲלֵמָא כָּל הִיכָא דְּכַתֵּב בִּיָּהֹא דִּרְךָ בִּיָּהֹא בְּעִינן:
הִיכָא קָאִי דְקֶאֱמַר זֹו **הִיָּא**, הִיכָא שְׁנֵה אֵין חֵיִיבִין עַל עֵשָׂה בְּשִׁמְקִדֵּשׁ דְקֶאֱמַר הֵכָא זֹו הִיא מִלּוֹת עֵשָׂה בְּשִׁמְקִדֵּשׁ כִּוִּי:
הַסֵּס **קָאִי**, בְּמַסְכַּת הוּרִיּוֹת:
אֵין **חֵיִיבִין**, צִי־ד בְּהוֹרְחָה עַל עֵשָׂה וְעַל לֹא תַעֲשֶׂה בְּשִׁמְקִדֵּשׁ כְּלוּמַר עַל הוֹרְחַת טוּמְאָת מַקְדָּשׁ וּקְדָשִׁיו צִין שְׁהוּא שַׁל עֵשָׂה כִּגוֹן שְׁנִטְמָא בְּעוֹרָה דֶּהֵיינוּ עֵשָׂה דְּיוּשְׁלָחוּ ^א צִין שְׁהוּא שַׁל לֹא תַעֲשֶׂה כִּגוֹן נִטְמָא בְּחוּץ דִּלְיָכָא אֲזוּרַת אֵל הַמִּקְדָּשׁ לֹא תִבֵּא (וּיקְרָא יב).

וְהַסֵּס ^ב מִפִּרְשׁ טַעמָא דֹּאֵין חֵיִיבִין מִשּׁוֹס דֹּאֵין מִצִּיָּאִין פֶּר בְּהוֹרְחָה אֲלֵלָא עַל הַעֵלֶס דְּכֹר שֶׁגִּגְגַּמְנוּ חֲטָאֵת קְבוּעָה לִיחִיד אֲבָל טוּמְאָת מַקְדָּשׁ קִרְבָּן עוֹלָה וְיוֹרֵד הוּא:
וְאֵין **מִצִּיָּאִין** **אִשֶּׁם** **סַלּוּי**, הַיְחִידִים שֶׁצֵּא לִידֵס סַפֵּק כְּרַת וְהִלְרִינן הַכְּתוּב אִשֶּׁם תִּלּוּי אֵין מִצִּיָּאִין אוֹחוּ עַל סַפֵּק טוּמְאָת מַקְדָּשׁ לְפִי שֹׁאִינֹו בֹא אֲלֵלָא עַל סַפֵּק דְּכֹר ^א שֶׁגִּגַּר וְדֹאִי חֲטָאֵת קְבוּעָה וְהַסֵּס [הוּרִיּוֹת ח:] יִלְיָף לֶה מַקְרָא:
שְׁצִירָה, לִהְיוּ נִקְטַ נְדָה מִשּׁוֹס דְּמַשְׁכַּחַת לֶה עֵשָׂה דּוּמִיא דְּנִטְמָא בְּעוֹרָה בִּצְלוּס שְׁהוּא מוּזַהֵר לֹאֲתֹא כִּגוֹן שֶׁהִיָּה מַשְׁמַשׁ עִם הַטַּהוֹרָה וְאַמַּרְה לֹו נִטְמָאֲתִי:
מִצִּיָּאִין **אִשֶּׁם** **סַלּוּי**, הַיְחִידִים דֹּאֵין אִשֶּׁם בִּצְצוֹר דְּנַפֵּשׁ כְּתִיב צִיָּה ^א:
וְקֶאֱמַר, הֵכָא בְּמַתְנִיתִין:
זֹהוּ מִלּוֹס **עֵשָׂה**, שְׁנׁוּיָה הַסֵּס:
וְחֵיִיב **שְׁסִיס**, הַפִּירוּשׁ מִן הַגְּדָה בְּקִישׁוּי:
אִילִימָא **סַמוּךְ** **לוֹסְתָּה**, שֹׁאִינֹו אֲנוּס עַל כֵּינִסְתּוּ דֶּהוּי לִיָּה לֹאֲסוּקִי אֲדַעְתִּיָּה

שְׁמָא תִרְחָה צִשַׁעַת תַּשְׁמִישׁ וּמִיָּהוּ מוּזִיד לֹא הוּי:
כַּסְצוֹר יִכּוֹלִנִי לְצַעוֹל, וּלְפִירוּשׁ קוֹדֵס שְׁתַּרְחָה:
אִי **כַּסְתְּלִמִד** **חֲכַם**, שׁוֹדַע שֶׁהַשְׁמַשׁ עִם הַטַּהוֹרָה וְאַמַּרְה לֹו נִטְמָאֲתִי לִרְיָךְ לְהַתְּמִין עַד שִׁימוֹת [הֶאֱבִרן:] וְאִי

עַלְיוֹת וּמַסְתַּבֵּר דִּגְגִין וְעַלְיוֹת דִּין אַחַד ל

מסורת הש"ס

א) ואפרישה מודר ואי כנ"ל. רש"י (ג) [לעיל יד:]; א) נדה יד. [כריתות ח:]; ד) בדפויי הגי' אלה, (ס) [ג"ל דרב], ו) גירסת הערוך וטיב ופי' שם האבר כן, ו) יצמות נה: [סנהדרין נה:]; ח) [נדה יד:]; ט) בדפויי הגירס' ממשמש, י) כנ"א: הוי, ס) [דף ע:];

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אכל וכו' לווסתן כדאמר לקמן מודורות ואין: (ב) ד"ה א"ל כי וז' היא כו' אט' אמת: (ג) ד"ה כי וכו' הא"ל דבעלמא אין חלק:

מוסף רש"י

נמצא על שולי. במסכת נדה בפרק כל היד (נד). דרך צנות יסבאל משמשות כשי עדים, שני מדינים לקנח אחד לו ואחד לה, נמצא על שול ודאי בשעת תשמיש היה ויובל נדה בשוגג הוה וידיים שמי טפלות (כריתות יז:) ואפילו לאחר זמן ששה לאחר צעלה זמן ארוך קודם קיעת כדוע שהיה דס בשעת תשמיש (נדה יד:). טמאין, שניהם טומאת שבעה, כדון כועל נדה, כדכתיב (ויקרא טו) ותהי נדמה עליו (שם).

רבינו חננאל

ואי עם הארץ הכנסה ופרישה בהעלם אחד ולאכול שני זיתי חלב בהעלם אחד דמי. וקיימא לן דאינו חייב אלא אחד. ואמרין אף בשלא סמוך לווסתה. ובמאן אמרו הני דחייב שתימ אי ת"ח אפילו אחת אינו חייב. מאי טעמא אכניסה אנוס הוא וקיימא לן דכל אנוס פטור הוא דמאי הוה ליה למיעבר וכו' לא ימשש מטתו לעולם הלכך פטור הוא. אפרישה מודר. ומיד לאו בר קרבן הוא ואי עם הארץ אפרישה מחייב אכניסה פטור דאנוס הוא. והדר רבא ופריך בסמוך לוסתה ובת"ח ידוע דצריך למיפרש מאשתו סמוך לווסתה. ואינו ת"ח ידוע כי הפורש חייב אכניסה מחייב דהוה ליה למיפרש עונה סמוך לווסתה כו' כדאמרן. אפרישה נמי מחייב דהא לא ידע שהפרישה מיד אסורה ובשתיחון שוגג הוא לפיכך חייב שתיס: אמר רבא שתיחן שנינו חיובן במשנתנו. פרישה דתנן ופירש מיד חייב כו'. כניסה דתנן במסכת נדה פ"ב נמצא על ש'לו טמאין וחיביין

ואי צעם הארץ. שהוא שוגג על שתיחן: **אכל שני זיתי חלב בהעלם אחד הוא**. שלא נודע לו צין זה לזה ואינו חייב אלא אחת אף זה לא נודע לו צין כניסה לפרישה שחטא שכשאמרה לו נטמאתי אינו יודע שנתחייב על הכניסה כסבור אנוס

שמוחרין ישראל לפרוש מן נשותיהן סמוך לוסתן (א) ואין זה אנוס אלא שוגג וכיון דלא למד נמנא שלא ידע צין כניסה לפרישה שחטא והוה ליה צא על נדה שמי צעילות בהעלם אחד: **אלא בשלא סמוך לווספה**. זה אנוס על הכניסה הוא שלא היה לו לעלות בדעתו: **ואי בטלמיד חכם ולא חדא לא מתייב**. דלכניסה אנוס ואפרישה מויד: **ואי צעם הארץ חדא הוא דמתייב** אפרישה. דאומר מותר אכל

כניסה אנוס: **ובטלמיד חכם** לו. כלומר יודע שיסבאל מוחרין לפרוש מנשותיהן סמוך לווסתן כדלמנר לקמן מוהזרתם את בני ישראל מטומאתם ואין יודע שהמשמש עם הטוורה ואמרה נטמאתי כריך לפרוש בצצר מת דהוה ליה שוגג על שתיחן אכניסה דסבור יכולני לבעול ואפרישה אומר מותר ושני זיתי חלב בהעלם אחד לא הויה שהרי תלמיד חכם הוא לזו שלא היה לו לבעול סמוך לווסתה ואין זה אנוס אלא שוגג כסבור יכולני לבעול קודם וכי אמרה לו נטמאתי ידע שחטא אכניסה והויה ליה ידיעה צין כניסה לפרישה. וא"ת מויד הוא צבעילת סמוך לוסתה אין זו קשיא שאין כרת וחיוצ חטאת על סמוך לוסתה עד שחטמא וצבעילת הטמאה שוגג הוא כסבור יכולני לבעול: **נמצא על שנו**. דס **טמאים**. שניהם טומאת שבעה היא משוס נדה והוא משוס כועל נדה דודאי ראתה דס קודם צעילה או בשעת צעילת תשמיש: **וחייצין**. שניהם צקרבן: **שלא בסמוך לווספה**. דלכניסה אנוס ואפרישה הוא דמתייב ליה כגון שאמרה לו נטמאתי ופירש בקושי. לקמן פריך הא נמנא קתני: **פרישה למה לי**. לרבי שקידר את המשנה לאשמועינן: **הא תנא ליה**. הך ממתי' דשזעוּת: **אידיד דעמי למיתיני נמצא על שלה**. שמחלק שס^א) צין קנחה מיד לקנחה לאחר שעה שבקנחה מיד קתני טמאים ומייצים צקרבן וכלאחר זמן דאיכא למימר לאחר תשמיש ראתה קתני פטורין מן הקרבן: **בסר הכי**. בקיעות שאחר תשמיש קאלמר: **א"ל רבא**. לרב אדא: **אייס מאי דקאמר** לך. רבינא רבך דלא בפרישה מליית לאוקומה: **אמר ליה היכי מליית לאוקומה בכניסה דמני עלה דההיא** נמנא על שלו חו היא מלות עשה

שבגדה: **ואם איפא**. דככניסה איירי מלות לא תעשה היא ואין כאן עשה: **א"ל אי סניס חסר וסני הכי** (ג). אט' אתה שונה הכרייתא תקן אותה בלשון חסורי מחסרה ותני הכי חו היא מלות לא תעשה שבגדה היה משמש עם הטוורה ואמרה לו נטמאתי ופירש מיד זו מלות עשה שבגדה כל זה כריך להוסיף על משנתך: **נועץ לפרינו**. כלומר יעמיד עצמו בלא דישה עד שימות האצר: **וטועיה**. ואשריו כלומר זו היא הטובה לו: **ואם אומרם**. ממתי' דקתני פירש מיד

דמשמע על פירש בצצר מת פטור שמעיין מינה שהמשמש מחייב אנוס הוא. דאין לו עוד מה לעשות: **כי פירש מיד נמי ליפטר**. הואיל (א) ואין חלוק פטור לאצר מת

^ט ומשמש בקושי: **מלינו ארוכה וקלרה**. חילוק צין קלרה וארוכה שאט האריך ושהה פטור ואט פירש בקלרה כלומר מיד להוי י' חייב:

ידיעות הטומאה פרק שני שבועות

יח.אי בעם הארץ אידי ואידי אכל שני זיתי חלב בהעלם אחד הוא.

משמע הכא דלע"פ שנודע לו צינתים שצא על הנדה כיון שלא נודע לו שנתחייב חטאת סבזור להיות אנוס חשבינן ליה בהעלם אחד וכן פירש בקונטרס וא"ת דלמנר צפ' כלל גדול (שבת דף עא. ושם) צעי מיניה ר' ירמיה מר' זירא קצר וטמן כחצי גרוגרת בשגגת שבת חזון מלאכה וחזר וקצר כחצי גרוגרת בזדון שבת ושגגת מלאכה מהו שיטערפו א"ל חלוקים הן לחטאות ולא מיטערפי פירוש שאט היה בכל פעם כגרוגרת היה חייב שמי חטאות לע"פ שלא היתה ידיעת איסור צינתים וי"ל דרבא לטעמיה דסבירא ליה התסס' דלניו חייב אלא אחת אי נמי התס' חשיב ליה ידיעה כיון שנודע לו כל מה שהיה ספק בלאותה שעה:

לעולם אימא ד"ך שלא בסמוך לווסתה ואפרישה. והוא הדין דה"מ למימר צסמוך לוסתה ואפרישה: **ורבא נמצא קתני**. תימה דעדיפא מיניה הוה מזי למיפדך מהא דקתני סיפא נמנא על שלה טמאים מספק ופטורין מן הקרבן ואמאי פטור כיון דלמרה נטמאתי:

הבשמשש מת בעריות פטור. והא דתנן בפרק צ' נמצא על שלה כשיעור

נדדה (דף יד.) נמצא על שלה כשיעור וסתה חייצין צקרבן ומפרש בגמרא משל לשמש ועד זה נכנס חוה יולא ולריך לאוקומה דפירש בקישוי דאי צפירש מת אין זה שיעור וסתה:

דאי"ס"ד חייב בו'. כל מה שמדקדק רצח מן המשנה יכול לדקדק מן הפסוק דנפקא לן בשמעת' אזהרה למשמש עם הטוורה ואמרה לו נטמאתי מדכתיב ואל אשה בגדת טומאתה לא תקרב וגו' אמר רב פפא האי לא תקרב לא כפירוש נמי הוא כדכתיב האומרים קרב אליך אל תגש ואל תגלה ערותה אלא נעין צצניין בקרקע עד שימות האבר וסורו קשריו ואח"כ תפירוש. ואמר ליה תני במתניתין וזו היא מצות לא דלמנר נועץ לפרינו וקשה דתקשי ליה ממתי' דמשמע שיש תקנה בשלא פירש מיד אלא יש לפרש דלדלציי פריך דבשלמא אי משמש מת פטור אין שייך כאן ארוכה וקלרה כיון שאין איסור צעילת נדה בשתיחן כמו גבי מקדש שיש צשמהיס טומאת מקדש ולהכי לא תנא ארוכה וקלרה בגדה שהפטור אינו על ידי שהיה צעילה קלרה אלא ע"י שאין כאן צעילה כלל אלא לאציי דלמנר חייב וצעילה היא כשפירש בצצר מת הי"ל למתני פירש בצארוכה דהיינו הגלה מרובה חייב ובקלרה שמקלר הנאת תשמיש דהיינו הגאה מועטת פטור דלא נטעי למימר משמש מת צעריות פטור מדשצקינן להאי ליטנא דתנן גבי מקדש ומשני דלהכי שצקינן משוס דלא מייתינן שפיר כיון דארוכה דהתס קלרה דהכא וכי תימנא דליתני איפכא צקלרה חייב בצארוכה פטור כיון דלא מזי למיתיני כי התס שצקינן לההוא ליטנא לגמרי ועוד שאט כן לא היה שונה טעם הפטור והחיוצ דלדרכה ארוכה משמע טפי חיוצ וקלרה פטור: אלמא

דלמא סלקא דעתך. צעלמא חייב הכא מאי טעמא פטור: **משוס דאנוס הוא**. דאין לו עוד מה לעשות: **כי פירש מיד נמי ליפטר**. הואיל (א) ואין חלוק פטור לאצר מת ^ט ומשמש בקושי: **מלינו ארוכה וקלרה**. חילוק צין קלרה וארוכה שאט האריך ושהה פטור ואט פירש בקלרה כלומר מיד להוי י' חייב: ואנן

עין משפט גר מצוה

מח א מיי פ"ה מהל' שגגות הלכה ז:
ב ב מיי שם הל' ז:
ג ג מיי שם הל' ז:
גא ד ה ו מיי שם הל' ו:
גב ז מיי פ"ד מהל' איסורי ביאה הלכה יא סמנ לאוין קיל ועשין רמג טוש"ע י"ד סי' קספ עט"ף ד:
גג ח ח מיי שם פ"א הל' יא סמנ לאוין כ טור אה"ע סי' כ:

רבינו חננאל (רמבדף)

בקרבן. פי' איש ששימש עם אשתו ונתקנה הוא בסמרטוט והיא נתקנחה בסמרטוט אחר והן נקראים עדים ואם נמצא דם על העד שלו ודאי עם נדה שימש. והן טמאין וחיביין קרבן כי בשגגה בשא דם לידו. ואמרין מאי לאו בסמוך לוסתה ואכניסה דאי לא בסמוך לוסתה אלא לאו בסמוך לווסתה ואכניסה. ואתי למידיה האי דקדוקא דרבא ולאוקמא אפרישה ושלא בשעת ווסתה. ולא מתוקמא אפרישה מתקניי נמצא ונמצא השתא משמע. ואי אפרישה הוא הויה להו ידיעה מקמי הכי בעידנא דתשמיש. (ורח"י) אי הכי עשה ולא תעשה הוא. והאי דקתני זו היא מצות עשה שבוגדה שחיביין עליה זו היא מצות עשה ולא תעשה הוה ליה למיתנא (א) פי' עשה כדחוקה דאמר ותהי נדמה עליו נדמה תהא עליו. מיכן אזהרה למשמש עם הטוורה ואמרה לו נטמאתי שלא יפירוש. לא תעשה שואמר ואל אשה בגדת טומאתה לא תקרב וגו' אמר רב פפא האי לא תקרב לא כפירוש נמי הוא כדכתיב האומרים קרב אליך אל תגש ואל תגלה ערותה אלא נעין צצניין בקרקע עד שימות האבר וסורו קשריו ואח"כ תפירוש. ואמר ליה תני במתניתין וזו היא מצות לא דלמנר נועץ לפרינו וקשה דתקשי ליה ממתי' דמשמע שיש תקנה בשלא פירש מיד אלא יש לפרש דלדלציי פריך דבשלמא אי משמש מת פטור אין שייך כאן ארוכה וקלרה כיון שאין איסור צעילת נדה בשתיחן כמו גבי מקדש שיש צשמהיס טומאת מקדש ולהכי לא תנא ארוכה וקלרה בגדה שהפטור אינו על ידי שהיה צעילה קלרה אלא ע"י שאין כאן צעילה כלל אלא לאציי דלמנר חייב וצעילה היא כשפירש בצצר מת הי"ל למתני פירש בצארוכה דהיינו הגלה מרובה חייב ובקלרה שמקלר הנאת תשמיש דהיינו הגאה מועטת פטור דלא נטעי למימר משמש מת צעריות פטור מדשצקינן להאי ליטנא דתנן גבי מקדש ומשני דלהכי שצקינן משוס דלא מייתינן שפיר כיון דארוכה דהתס קלרה דהכא וכי תימנא דליתני איפכא צקלרה חייב בצארוכה פטור כיון דלא מזי למיתיני כי התס שצקינן לההוא ליטנא לגמרי ועוד שאט כן לא היה שונה טעם הפטור והחיוצ דלדרכה ארוכה משמע טפי חיוצ וקלרה פטור: אלמא

^[1] עיי רש"י

